

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

เรียนรู้งานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอดอยเต่า
เล่มที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

ไอ้มพร หาญสนามยุทธ : เรื่อง ภาพ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า ก

คำนิยม

อำเภอคอยเต่า มีประวัติศาสตร์การก่อตั้งมายาวนาน มีศิลปวัฒนธรรม ประเพณีสืบทอดรุ่นต่อรุ่นนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะก่อให้เกิดความรัก ความผูกพันและความภาคภูมิใจในสังคมของตนเอง แต่เนื่องจากปัจจุบันสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม รวมทั้งการรุกทางวัฒนธรรมของตะวันตก ทำให้วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมถูกละเลยลดความสำคัญลงไป แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีบุคคลและกลุ่มบุคคลในพื้นที่พยายามอนุรักษ์ และจรรโลงสิ่งที่ดีงามที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ เพื่อสืบทอดให้เยาวชนรุ่นหลังได้รู้จักรากเหง้าของตนเอง ได้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบคุณอาจารย์เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ ที่ได้ร่วมกับผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้ สืบทอดเรื่องราวของการทอผ้าคอยเต่า เพื่อต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ สืบทอดไว้เป็นมรดกของสังคมคอยเต่าสืบไป และหวังว่าผลงานการศึกษา ค้นคว้าฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนและบุคคลทั่วไป ที่นำไปต่อยอดธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จในอนาคตต่อไป

(นายชัชวาลย์ ปัญญา)

นายอำเภอคอยเต่า

17 มิถุนายน 2557

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า

คำนิยม

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ครูมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการสร้างความตระหนักรู้ และเข้าใจให้กับนักเรียน ตลอดจนพัฒนาและปรับกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีความภูมิใจในเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรียนรู้สู่งานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอดอยเต่า รายวิชา ธุรกิจขนาดเล็ก รหัสวิชา ง30206 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า และฝึกปฏิบัติจริง เห็นคุณค่าของงานอาชีพ ธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอดอยเต่า ร่วมอนุรักษ์สืบทอดการทอผ้า ซึ่งจะเป็พื้นฐานให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประกอบเป็นอาชีพธุรกิจได้ นับว่าเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียน

ขอขอบคุณ คุณครูเอื้อมพร หาญสนามยุทธ ที่ได้จัดทำเอกสารทางวิชาการที่มีคุณค่ายิ่ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะสร้างสรรค์ผลงานที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน และบุคคลทั่วไปที่สนใจศึกษาในเรื่อง อาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอดอยเต่า ต่อไป

(นายนิคม เมฆะ)

ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม

20 พฤษภาคม 2554

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า

คำนิยม

การเล่าขานประวัติของอำเภอคอยเต่า เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ทำให้เยาวชนได้ทราบถึงรากเหง้าของตนเอง เป้าหมายสำคัญทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ในประวัติการต่อสู้ของชุมชนย่อมจะทำให้เกิดความรักและผูกพันในวิถีชีวิตของชุมชน ความรักและห่วงใยในสิ่งที่บรรพบุรุษของตนเองได้สร้างสม ความภาคภูมิใจ ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตนเอง สามารถจะสัมผัสได้ องค์กรความรู้ที่ได้ก็จะยั่งยืน

การศึกษาเรื่องราวของผ้าทอโดยเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ของชาวอำเภอคอยเต่า จะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและชวนติดตาม งานทอผ้าถือเป็นงานศิลปะอย่างหนึ่งที่แสดงถึงวิถีชีวิตชุมชน ความละเอียดอ่อน ลวดลาย สะท้อนให้เห็นจิตใจที่งดงามของผู้ผลิตชิ้นงาน ขอชื่นชม ว่าที่ ร.ต.หญิงเอื้อมพร หาญสนามยุทธ ที่ได้รวบรวมเรื่องราวและสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียน เป็นการอนุรักษ์สืบทอดการทอผ้าของคอยเต่า ไว้เป็นมรดกของชาติต่อไป

(นายสาคร สมहनูน)

ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม

20 กุมภาพันธ์ 2555

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรียนรู้สู่งานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอคอยเต่า รายวิชาธุรกิจขนาดเล็กรหัสวิชา 30206 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและฝึกปฏิบัติจริง เห็นคุณค่าของงานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอคอยเต่า ร่วมอนุรักษ์สืบทอดการทอผ้า ซึ่งจะนี้เป็นพื้นฐานให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบเป็นอาชีพธุรกิจได้

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรียนรู้สู่งานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอคอยเต่า ได้จัดทำทั้งหมด 8 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 เรื่อง ประวัติคอยเต่าเล่าสู่ความเป็นมาผ้าทอ

เล่มที่ 2 เรื่อง วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ในการทอผ้า

เล่มที่ 3 เรื่อง เอกลักษณะและทลายผ้าทอ

เล่มที่ 4 เรื่อง ผลิตภัณฑ์ผ้าทอคอยเต่า

เล่มที่ 5 เรื่อง กระบวนการเรียนรู้งานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอเกาะเหียงบ้านหลายแก้ว

เล่มที่ 6 เรื่อง กระบวนการเรียนรู้งานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองบ้านแปลง 8

เล่มที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า

เล่มที่ 8 เรื่อง การจัดการธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอคอยเต่า

ข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหน่วยงาน และบุคลากร ดังรายนามที่ปรากฏในท้ายเล่ม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรียนรู้สู่งานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอคอยเต่า เล่มที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า เล่มนี้ จะอำนวยประโยชน์ต่อการเรียนรู้ แก่ครู อาจารย์ นักเรียน และผู้ที่สนใจ ขอขอบคุณ นายนิคม เมฆะ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม และนายสาคร สมहनุน ผู้อำนวยการโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญ และวิทยากรท้องถิ่นเกี่ยวกับผ้าทอทุกท่าน ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี มา ณ โอกาสนี้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า

คำชี้แจง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรียนรู้สู่งานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอคอยเต่า ใช้สำหรับเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว และสาระที่ 4 การอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรียนรู้สู่งานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอคอยเต่า ใช้ประกอบการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว และสาระที่ 4 การอาชีพ ซึ่งมีแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 16 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 จำนวน 2 ชั่วโมง ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า ประกอบด้วย คำนิยาม คำนำ คำชี้แจง สารบัญ สารบัญภาพประกอบ จุดประสงค์ประโยชน์ที่จะได้รับ คำแนะนำสำหรับนักเรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ เนื้อเรื่อง เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ บรรณานุกรม ผู้ให้ข้อมูล และประวัติผู้เรียบเรียง

เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนิยาม	ก
คำนิยาม	ข
คำนิยาม	ค
คำนำ	ง
คำชี้แจง	จ
จุดประสงค์	ฉ
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ฉ
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	ฐ
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	๓๑
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓๓
เนื้อเรื่อง เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า	1
แบบทดสอบหลังเรียน	65
บรรณานุกรม	68
ผู้ให้ข้อมูล	69
ประวัติผู้เรียบเรียง	71

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า

สารบัญภาพประกอบ

		หน้า
ภาพที่ 1	นางฉุน ปัญญาณี	1
ภาพที่ 2	นางสมนา เบี้ยตัน	2
ภาพที่ 3	ผ้าทอลายตีนจกน้อย	3
ภาพที่ 4	ผ้าทอชิ้นตีนจก ลายน้ำท่วมโบราณ (ลายกุดสวน)	3
ภาพที่ 5	นางสมนา เบี้ยตัน ได้รับรางวัลในการประกวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย	4
ภาพที่ 6	นางจันทรา สาระดี	5
ภาพที่ 7	นางทองอินทร์ คำหล้า	6
ภาพที่ 8	ผลิตภัณฑ์ผ้าพันคอ	7
ภาพที่ 9	ผลิตภัณฑ์ผ้าพันคอ	7
ภาพที่ 10	นางแสงเดือน เบี้ยตัน	8
ภาพที่ 11	ดุง	10
ภาพที่ 12	ผ้าพันคอ	10
ภาพที่ 13	ผ้าชิ้นตีนจก	13
ภาพที่ 14	ผ้าทอลายหัวใจสดยา	13
ภาพที่ 15	กระเป๋าสื่อโทรศัพท์มือถือ	12
ภาพที่ 16	ผ้ารองจาน	12
ภาพที่ 17	ผ้าปูโต๊ะ	12
ภาพที่ 18	ปลอกหมอนอิง	12
ภาพที่ 19	นางแสงเดือน เบี้ยตัน เป็นวิทยากรเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าทอดอยเต่า	14
ภาพที่ 20	นางแสงเดือน เบี้ยตัน เป็นวิทยากรเกี่ยวกับการทอผ้าและการทอดุง	14
ภาพที่ 21	ผ้าทอลายเกล็ดเต่า	15
ภาพที่ 22	โล่ประกาศเกียรติคุณ ภูมิปัญญาท้องถิ่นดีเด่น ระดับจังหวัด สาขาหัตถกรรม	16
ภาพที่ 23	นางไพล ทาสม	17
ภาพที่ 24	ผ้าทอลายตีนจกน้อย	18

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ doy te a ซ

สารบัญภาพประกอบ(ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ 25	การจกหน้าหมอน	18
ภาพที่ 26	ผ้าทอเป็นผืนสีขาว	19
ภาพที่ 27	ผ้าชิ้นลายแซง	19
ภาพที่ 28	นางสม ชนนแก้ว	20
ภาพที่ 29	ผ้าทอหลายต่างๆ	21
ภาพที่ 30	ผ้าปูที่นอนลายธรรมดา	21
ภาพที่ 31	ผ้าทอลายคืดอกน้อย	22
ภาพที่ 32	ผ้าทอลายยกปะ	22
ภาพที่ 33	นางดี เคนฉาย	23
ภาพที่ 34	ถุงย่าม	24
ภาพที่ 35	ผ้าทอสีขาวลายธรรมดา	25
ภาพที่ 36	ผ้าทอลายธรรมดาที่ย้อมจากสีธรรมชาติ	25
ภาพที่ 37	นางชีว ทาธา	26
ภาพที่ 38	ผ้าพันคอ	27
ภาพที่ 39	ผ้าทอลายคืดอกใหญ่	27
ภาพที่ 40	นางไหล ชมพู	28
ภาพที่ 41	ผ้าทอลายคืดอกน้อย	29
ภาพที่ 42	ผ้าชิ้นลายกลั่นคอกวาย	29
ภาพที่ 43	ผ้าชิ้นลายกระปวง	29
ภาพที่ 44	นางกาบ ปัญญา	30
ภาพที่ 45	ผ้าชิ้นดินจก	31
ภาพที่ 46	ผ้าชิ้นลายแซง	31
ภาพที่ 47	นางบุญนง ใจรินทร์	32
ภาพที่ 48	ผ้าขาวเป็นผืนและผ้าชิ้นลายแซง	32

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्यเตา

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ 49	นางญานิสรา ศรีแก้ว	33
ภาพที่ 50	ผ้าชิ้นดินจก	33
ภาพที่ 51	นายรูปณี ไหวยะ	34
ภาพที่ 52	ลายหน้าหมอน ผ้าดินจก และผ้าขาวเป็นพื้น	35
ภาพที่ 53	นางอัมพร แดงโน	36
ภาพที่ 54	ผ้าทอลายยกมุก	37
ภาพที่ 55	ผ้าทอลายสอง	38
ภาพที่ 56	ผ้าทอลายคิดอกใหญ่	38
ภาพที่ 57	นางต่อน คำพั้น	39
ภาพที่ 58	ผ้าทอลายธรรมดา	40
ภาพที่ 59	ผ้าชิ้นลายแซง	40
ภาพที่ 60	ผ้าชิ้นดินจก	41
ภาพที่ 61	ถุงย่าม	41
ภาพที่ 62	นางหอม พรหมเสน	42
ภาพที่ 63	ถุงย่าม	43
ภาพที่ 64	ผ้าชิ้นลายแซงดินดำ	43
ภาพที่ 65	นายดำรงศักดิ์ มีสัตย์	44
ภาพที่ 66	ผ้าชิ้นดินจก	45
ภาพที่ 67	ผ้าชิ้นลายแซงดินดำ	45
ภาพที่ 68	นางสาวแกละ ปู่ดี	46
ภาพที่ 69	ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านหล่ายแก้ว(การทอกระเป๋)	47
ภาพที่ 70	การทอผ้าด้วยเอว	47
ภาพที่ 71	กระเป๋าใบใหญ่	48
ภาพที่ 72	กระเป๋าสะพาย	48

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ doy te a ญ

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ 73	นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด	49
ภาพที่ 74	เสื้อผ้าเผ่ากะเหรี่ยง	50
ภาพที่ 75	ผ้าชิ้นกะเหรี่ยงลายดั้งเดิม	50
ภาพที่ 76	ผ้าพันคอ	50
ภาพที่ 77	ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว (การทอผ้าพันคอ)	51
ภาพที่ 78	ตุ่งประดับ	52
ภาพที่ 79	ผ้าปูโต๊ะ	52
ภาพที่ 80	นายจันทร์คำ ปู่เป็ด	53
ภาพที่ 81	ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการซ่อมสิริธรรมชาติ	54
ภาพที่ 82	นายจันทร์คำ ปู่เป็ด เป็นวิทยากรให้ความรู้	55
ภาพที่ 83	ปลอกหมอนอิงซ่อมสิริธรรมชาติ ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับสี่ดาว	56
ภาพที่ 84	โลโก้เกียรติยศที่เข้าร่วมดำเนินงานและสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน	57
ภาพที่ 85	เกียรติบัตรเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนบ้านบงตัน	57
ภาพที่ 86	นางสาวศรีเพ็ญ ปู่ไก่	58
ภาพที่ 87	ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว (การทอถุงย่าม)	58
ภาพที่ 88	นางแสงหล้า จันตะวงศ์	59
ภาพที่ 89	ผ้าพันคอ	60
ภาพที่ 90	ผ้าพันคอ	60
ภาพที่ 91	นางพิกุล สอนตา	61
ภาพที่ 92	การทอผ้าพันคอ 6 หลบ	62
ภาพที่ 93	ผ้าพันคอ	62
ภาพที่ 94	นางแสงคำ ตาแก้ว	63
ภาพที่ 95	ผ้าพันคอ	64
ภาพที่ 96	ผ้าพันคอ	64

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्यเต่า

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เล่มที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्यเต่า
2. นักเรียนรู้และเข้าใจถึงเรื่อง ประวัติของภูมิปัญญาผ้าทอद्यเต่า
3. เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระการเรียนรู้ที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว และ สาระที่ 4 การอาชีพ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
4. เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงขึ้น
2. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประวัติของภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า มีความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์สืบทอดผ้าทอคอยเต่าได้
3. นักเรียนมีความสุขในการทำกิจกรรม
4. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
5. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ นำความรู้และทักษะการทำงานไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्यเต่า

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ
2. นักเรียนศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्यเต่า
3. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ
4. ข้อควรจำและพึงปฏิบัติ นักเรียนต้องซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่เปิดดูหนังสืออ่านเพิ่มเติมในขณะที่ทำแบบทดสอบ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्यเต่า ๓

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกันและทักษะ การแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิต และครอบครัว

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 2.1

เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้ หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง 3.1

เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1

เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนา อาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า

แบบทดสอบก่อนเรียน เล่มที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า
สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว สาระที่ 4 การอาชีพ
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
*****

คำชี้แจง ข้อสอบมีทั้งหมด 10 ข้อ ให้นักเรียนเลือกกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียง
ข้อเดียว ข้อละ 1 คะแนน รวม 10 คะแนน เวลาสอบ 10 นาที

1. บุคคลในข้อใด ที่ได้รับรางวัลศิลปินดีเด่น ด้านการทอผ้าพื้นเมืองของอำเภอดอยเต่า จังหวัด
เชียงใหม่ และได้รับการคัดสรรผลงานเป็นสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับจังหวัด 3 ดาว
ก. นางแสงเดือน เปี้ยตัน
ข. นางสมนา เปี้ยตัน
ค. นางอัมพร แดงโน
ง. นายดำรงศักดิ์ มีสัจย์
2. บุคคลในข้อใด ที่ได้รับรางวัลชมเชย การประกวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย
ทอมือย้อมสีธรรมชาติ งานนิทรรศการผ้าฝ้าย “ทอเส้นฝ้าย สานเส้นใย ใส่สีธรรมชาติ ”
วันที่ 28 มีนาคม - 2 เมษายน 2543 จัดโดยศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
ก. นางลูน ปัญญาณี
ข. นางสมนา เปี้ยตัน
ค. นางไหล ชมภู
ง. นางทองอินทร์ คำหล้า
3. นางแสงเดือน เปี้ยตัน ได้เรียนรู้การทอผ้าจากใครเป็นคนแรก
ก. นางสมนา เปี้ยตัน
ข. นางไหล ทาสม
ค. นางนิล ถามัง
ง. นางสม ชนนแก้ว

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्यเต่า

4. บุคคลในข้อใดที่ เป็นผู้ประสานงานกลุ่มทอผ้ากะเหรี่ยงบ้านหลายแก้วในด้านตลาดและ
ชำนาญการข้อมสิทธิ์ธรรมชาติ
  - ก. นางสาวแกละ ปู่ดี
  - ข. นางสาวศรีเพ็ญ ปู่ไก่อ
  - ค. นายจันทร์คำ ปู่เป็ด
  - ง. นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด
5. การทอผ้าชิ้นลายกลั่นคอควาย และลายกะปวง เป็นผลงานการทอของใคร
  - ก. นางชีวะ ทาธา
  - ข. นางไหล ชมภู
  - ค. นางบุญนง ใจรินทร์
  - ง. นางฉานิสสา ศรีแก้ว
6. ผ้าชิ้นลายแข่งตีนดำ เป็นผลงานการทอของใคร
  - ก. นางหอม พรหมแสน
  - ข. นางดี เคนฉาย
  - ค. นางแสงคำ ตาแก้ว
  - ง. นางแสงหล้า จันตะวงศ์
7. บุคคลในข้อใด ที่ได้รับรางวัลกลุ่มผู้ผลิตทอผ้าข้อมสิทธิ์ธรรมชาติ ได้รับคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์
ระดับสองดาว จากโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี 2547
  - ก. นางแสงเดือน เปี้ยตัน
  - ข. นายจันทร์คำ ปู่เป็ด
  - ค. นายธำปณี ไหวยะ
  - ง. นางอัมพร แดงโน
8. บุคคลในข้อใด ที่ได้รับรางวัลผลิตภัณฑ์ประเภท ผ้าคลุมอเนกประสงค์และผ้ามาน ได้รับ
การคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่น ระดับสามดาว ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง
ตามโครงการคัดสรรสุดยอด หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2546
  - ก. นายธำปณี ไหวยะ
  - ข. นางอัมพร แดงโน
  - ค. นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด
  - ง. นางแสงเดือน เปี้ยตัน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอผไท่เต่า

9. บุคคลในข้อใด ที่เป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอกระเหรียงบ้านหลายแก้ว การซ้อมสี่ธรรมชาติ (การทอกระเป่า) ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
- ก. นางสาวแกละ ปู่ดี
  - ข. นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด
  - ค. นางสาวศรีเพ็ญ ปู่ไก่อ
  - ง. นายจันทร์คำ ปู่เป็ด
10. ลายผ้าทอลายใดที่ นางแสงเดือน เบี้ยตัน ได้มีการพัฒนา คิดค้นขึ้นมาใหม่
- ก. ลายดอกแก้ว ลายกุศขอ
  - ข. ลายลาวเอ้ ลายกุศตาแสง
  - ค. ลายหงส์เครือ ลายกุศลาวหลวง
  - ง. ลายหัวใจสัตยา ลายหงส์ฟ้าอัจฉรา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า 1

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้า

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ บ้านแปลง 8 ตำบล

ประวัติและผลงานของ นางลุน ปัญญาณี¹

ประวัติ

นางลุน ปัญญาณี ไม่ทราบวันที่เกิด เดือน
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2462 เป็นบุตรของนายยา ไชยเขียว และ
นางคำมา ไชยเขียว

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 34 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางลุน ปัญญาณี สมรสกับนายอ้าย ปัญญาณี
(ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) มีบุตรจำนวน 3 คน เป็นผู้ชาย 2 คน และผู้หญิง 1 คน

การศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 57 ปี

ผลงาน

1. ผ้าทอผ้าลายดีและลายเกล็ดเต่า
2. การทอตุ่ง
3. ผ้าทอลายขกและผ้าขาวเป็นผืน
4. ชิ้นตีนจกลายกุศกริ่งและผ้าชิ้นลายแซง

แนวคิดในการทอผ้า

งานทอผ้าเป็นงานที่ละเอียดอ่อน มีความประณีต ควรจะมีการสืบทอดสู่ลูกหลานต่อไป

ภาพที่ 1 นางลุน ปัญญาณี
ที่มา: เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ.

2553

¹สัมภาษณ์ นางลุน ปัญญาณี, 2 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 34 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

2

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า

ประวัติและผลงานของ นางสมนา เปี้ยตัน¹

ประวัติ

นางสมนา เปี้ยตัน เกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2472 เป็นบุตรของนายเทพ ตันใจ และนางหนู ตันใจ

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางสมนา เปี้ยตัน สมรสกับ นายอินตา เปี้ยตัน มีบุตรจำนวน 4 คน เป็นผู้ชาย 2 คน เสียชีวิต 1 คน และผู้หญิง 2 คน

การศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้า หรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่างๆ 67 ปี และเป็นผู้ฝึกสอนการทอผ้าให้แก่นางแสงเดือน เปี้ยตัน บุตรสาว

ผลงาน

1. ผ้าทอลายสอง
2. ผ้าทอลายติดดอกน้อย
3. ผ้าทอลายขมุก และ ผ้าทอลายขกะปะ
4. ผ้าทอลายเกล็ดเต่า
5. การทอตุ่ง
6. ชิ้นตีนจกลายกูดสูน ลายหงส์เครือ ผ้าชีนลายแซง
7. ผลิตภัณฑ์ผ้าทอเช่น ผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน

ภาพที่ 2 นางสมนา เปี้ยตัน
ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹สัมภาษณ์ นางสมนา เปี้ยตัน, 10 เมษายน 2553 ที่บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า 3

แนวคิดในการทอผ้า

ในปัจจุบันเยาวชนไม่ค่อยเห็นความสำคัญของงานทอผ้า ซึ่งในอนาคตอาจจะสูญหายไม่มีผู้สืบทอด รู้สึกดีใจที่โรงเรียนได้จัดกิจกรรมดังกล่าว ให้นักเรียนได้เรียนรู้การทอผ้าลายโบราณคอยเต่า¹

ภาพที่ 3 ผ้าทอลายตีดอกน้อย

ภาพที่ 4 ผ้าทอขึ้นตีนจกลายน้ำท่วมโบราณ
(ลายกุดสูน)

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นางสมนา เปี้ยตัน, 10 เมษายน 2553 ที่บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตือ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

4 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ¹

พ.ศ. 2543 ได้รับรางวัลชมเชย การประกวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอ มือเยี่ยมสี่ธรรมชาติ งานนิทรรศการผ้าฝ้าย “ ทอเส้นฝ้าย สานเส้นใย ใส่สี่ธรรมชาติ ” วันที่ 28 มีนาคม -2 เมษายน 2543 จัดโดยศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

พ.ศ. 2544 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศที่ 1 การประกวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ประเภทของใช้ของ ตกแต่งจากผ้าฝ้ายชุดโต๊ะอาหาร จัดโดยศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม¹

ภาพที่ 5 นางสมนา เปี้ยตัน ได้รับรางวัลในการประกวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย
ที่มา : เอื้อมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นางสมนา เปี้ยตัน, 10 เมษายน 2553 ที่บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตือ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 5

ประวัติและผลงานของ นางจันทร์ สาระดี¹

ประวัติ

นางจันทร์ สาระดี เกิดเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2480 เป็นบุตรของนายแก้ว ยานะ และนางยวง ยานะ

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางจันทร์ สาระดี สมรสกับ นายดวงจันทร์ สาระดี มีบุตรจำนวน 5 คน เป็นผู้ชาย 3 คน และผู้หญิง 2 คน

การศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 59 ปี

ผลงาน

1. ผ้าทอลายดี
2. ผ้าทอลายสอง
3. การทอตุ่ง
4. ผ้าพันคอ
5. ผ้าขาวเป็นผืน
6. ผ้าชิ้นลายแซง

แนวคิดในการทอผ้า

งานทอผ้าเป็นงานฝีมือที่ต้องใช้ความละเอียด ผู้ทอต้องมีความอดทน มีสมาธิ จึงจะทำให้งานทอผ้าออกมาได้สวยงาม

ภาพที่ 6 นางจันทร์ สาระดี

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นางจันทร์ สาระดี, 10 เมษายน 2553 ที่บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่

6 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ประวัติและผลงานของ นางทองอินทร์ คำหล้า¹

ประวัติ

นางทองอินทร์ คำหล้า เกิดเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม

พ.ศ. 2482

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอดอยเต่า
จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางทองอินทร์ คำหล้า คู่สมรส เสียชีวิตแล้ว

มีบุตรจำนวน 2 คน

การศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 50 ปี โดยทอผ้าส่งโครงการ
พระราชดำริ

ผลงาน

1. ผ้าทอลายดี
2. ผ้าสีพื้น
3. ผ้าทอลายขมุก
4. ผ้าทอลายเกล็ดเต่า
5. ผ้าทอลายไกล
6. ผ้ายกเขา
7. ผ้าพันคอ

แนวคิดในการทอผ้า

งานทอผ้าเป็นงานที่ต้องใช้ความประณีต ละเอียด และมีใจรัก อยากให้เยาวชนได้เห็น
คุณค่าของงานทอผ้าที่มีมาตั้งแต่โบราณ ได้ร่วมกันสืบทอดให้ยู่คู่กับลูกหลานต่อไปในอนาคต

ภาพที่ 7 นางทองอินทร์ คำหล้า
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹สัมภาษณ์ นางทองอินทร์ คำหล้า, 10 เมษายน 2553 ที่บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอโดยเต่า 7

ภาพที่ 8 ผลิตภัณฑ์ผ้าพันคอ

ภาพที่ 9 ผลิตภัณฑ์ผ้าพันคอ

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

8 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอย

ประวัติและผลงานของ นางแสงเดือน เปี้ยตัน¹
ประวัติ

นางแสงเดือน เปี้ยตัน เกิดเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2506 สถานที่เกิด อำเภอ คอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรคนที่ 3 ของ นายอินตา เปี้ยตัน และนางสมนา เปี้ยตัน มีพี่น้องทั้งหมด 4 คน ได้แก่

1. นายบุญมา เปี้ยตัน (เสียชีวิตแล้ว)
2. จ.ส.ต. สม เปี้ยตัน
3. นางแสงเดือน เปี้ยตัน
4. นางขวัญลดา เปี้ยตัน

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตือ
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ โทรศัพท์
085-6243976

ครอบครัว

นางแสงเดือน เปี้ยตัน สมรสกับนายดิษฐ์ คำห้ำ (ปัจจุบันได้หย่าร้างแล้ว) มีบุตร
จำนวน 1 คน เป็นผู้หญิง คือ นางสาวศิริฉาย เปี้ยตัน

การศึกษา

พ.ศ. 2517 ประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนศูนย์อพยพแปลง 8 อำเภอคอยเต่า จังหวัด
เชียงใหม่

พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาตอนต้น จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอคอยเต่า จังหวัด
เชียงใหม่

พ.ศ. 2542 มัธยมศึกษาตอนปลาย จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอคอยเต่า จังหวัด
เชียงใหม่

ภาพที่ 10 นางแสงเดือน เปี้ยตัน
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹สัมภาษณ์ นางแสงเดือน เปี้ยตัน, 10 เมษายน 2553 ที่บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตือ
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า 9

การทำงาน

นางแสงเดือน เปี้ยตัน มีความสามารถในการทอผ้าจากได้ตั้งแต่ อายุ 16 ปี ในปี พ.ศ. 2522 รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุษา คณวงศ์กุล ขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และสุขภาพ ได้เข้ามาทำงานวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพของเด็กในชุมชนคอยเต่า นางแสงเดือน ใช้ระยะเวลาในการเป็นอาสาพัฒนาชุมชน 4 ปี ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยดูแลเลี้ยงดูเด็ก และมีพื้นฐานในการทอผ้าอยู่แล้ว จากการที่แพทย์หญิงอุษาได้เข้าไปในชุมชนเพื่อเก็บข้อมูล จึงพบเห็นองค์ความรู้ในการทอผ้าจาก เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบทอดผ้าทอ สามารถนำไปถ่ายทอดและประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ ทำให้นางแสงเดือนตระหนักในความสำคัญของภูมิปัญญาสิ่งทอผ้าจาก จึงได้เรียนรู้การทอผ้าจากจากแม่เฒ่าชื่อ นางนิล ถามัง โดยเริ่มแรกนางนิล ถามัง เป็นผู้ขึ้นเส้นด้ายขึ้นก็ทอผ้าใช้เวลาเรียนการจกผ้าประมาณ 2 อาทิตย์ จึงสามารถเรียนรู้วิธีการจกผ้าได้ และหลังจากนั้นได้สืบค้นลวดลายผ้าเก่าจาก ผู้สูงอายุ มาทำการแกะลายผ้า ซึ่งเป็นลายเก่าแก่ ถือว่าเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน เช่น ลายลาวแอ้ ลายกุดตาแสง ลายหงส์เครือ ลายกุดลาวหลวง ลายดอกแก้ว ลายกุดขอลายกุดสูง เป็นต้น¹

พ.ศ. 2532 นางแสงเดือน เปี้ยตัน ประกอบอาชีพทอผ้าพื้นเมืองไว้ใช้ในครัวเรือนโดยทั่วไปและได้ศึกษาการทอผ้าจากผู้สูงอายุ จนสามารถพัฒนาลวดลายผ้าจากแบบเดิมให้เป็นแบบใหม่และจำหน่ายในอำเภอและจังหวัด เป็นที่นิยมของคนทั่วไป

ปัจจุบันได้สืบสานการทอผ้าและจัดตั้งกลุ่มทอผ้า โดยใช้ฝ้ายผ้าทอสีธรรมชาติจากต้นไม้และสมุนไพรต่าง ๆ ผ้าฝ้ายทอเป็นผ้าพื้น (มีสีเดียว) แล้วทอเป็นผืนยาว สำหรับใช้ในการตัดเย็บสวมใส่ลวดลายเป็นผ้าทอพื้นเมือง ซึ่งเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมตลอดไป นอกจากนี้ยังมีการทอผ้าขึ้น (ผ้าถุงหญิงชาวเหนือ) ผลิตภัณฑ์จัดทำและจำหน่ายรวมถึงเผยแพร่ เช่น เสื้อผ้าชิ้น ผ้าปูโต๊ะ ยามกระเป๋าส²

พ.ศ. 2549 - ปัจจุบัน นางแสงเดือน เปี้ยตัน เป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผ้าทอและผลิตภัณฑ์ผ้าทอของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ มีประสบการณ์ในการทอผ้า หรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 31 ปี³

แนวคิดในการทอผ้า³

การทอผ้าเป็นงานที่ใช้ความประณีต อุตุน และเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ ที่ควรจะมีการรักษา สืบทอดให้คงอยู่ตลอดไป โดยเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ

¹ อัจฉรา สโรบล, ภูมิปัญญาสิ่งทอคอยเต่ากับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวล้านนาใต้ (เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549), หน้า 55.

² แสงเดือน เปี้ยตัน, เอกสารประกอบการทอผ้าขึ้นดินจกบ้านซัง (แปลง 8), 2548 หน้า 10.

³ สัมภาษณ์ นางแสงเดือน เปี้ยตัน, 10 เมษายน 2553 ที่บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเคอ อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

10 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอสวย

ผลงาน

1. ผ้าชั้นป้องเชิง เป็นผ้ามีลวดลายขวางดินชั้นและเหนือลายขึ้นไปบนเอวสีพื้น
2. ผ้าชั้นป้องตาใหญ่ เป็นผ้าชั้นลายขวางกลางตัวขนาดใหญ่ไว้ดินชั้น ส่วนเอวเป็นสีพื้น
3. ผ้าชั้นตาชีว เป็นผ้าชั้นลายขวางกลางตัวขนาดเล็ก ไว้ดินชั้นส่วนเอวเป็นสีพื้น
4. ผ้าชั้นตีนจก เป็นผ้าชั้นต่อเชิงด้วยตีนจก เชิงชั้นลวดลายที่ทอด้วยเทคนิคเฉพาะจุดหรือช่วง ๆ สามารถสลับสีลวดลายหลากสี ผ้าชั้นที่นำตีนจกมาต่อกับตัวชั้นที่ทอเป็นลวดลายขวางเล็ก ๆ กลางตัว ส่วนเอวเป็นสีพื้น
5. ผ้าฝ้ายทอมือหรือผ้าฝ้ายตีนจกของบ้านแปลง 8 เป็นศิลปหัตถกรรมจากเส้นใยธรรมชาติ แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพชน ซึ่งใช้เป็นเครื่องแต่งกายของคนทุกระดับชั้นที่มีชีวิตยืนยาว และปรากฏแก่สายตาจากอดีตสืบทอดจนถึงปัจจุบัน¹
6. ผ้าทอลายดี ลายจงกลนี ลายเกล็ดเต่า ลายหัวใจสมนา ลายศิริฉาย ลายหัวใจสัตยา ลายบ้านซ่ง ลายหงส์ฟ้าอัจฉรา ลายแสงเดือน
7. การทอตุ่ง ผ้ารองงาน ผ้าพันคอ ผ้าปูโต๊ะ ปลอกหมอน กระจเป่าใส่โทรศัพท์มือถือ

ภาพที่ 11 ตุ่ง

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

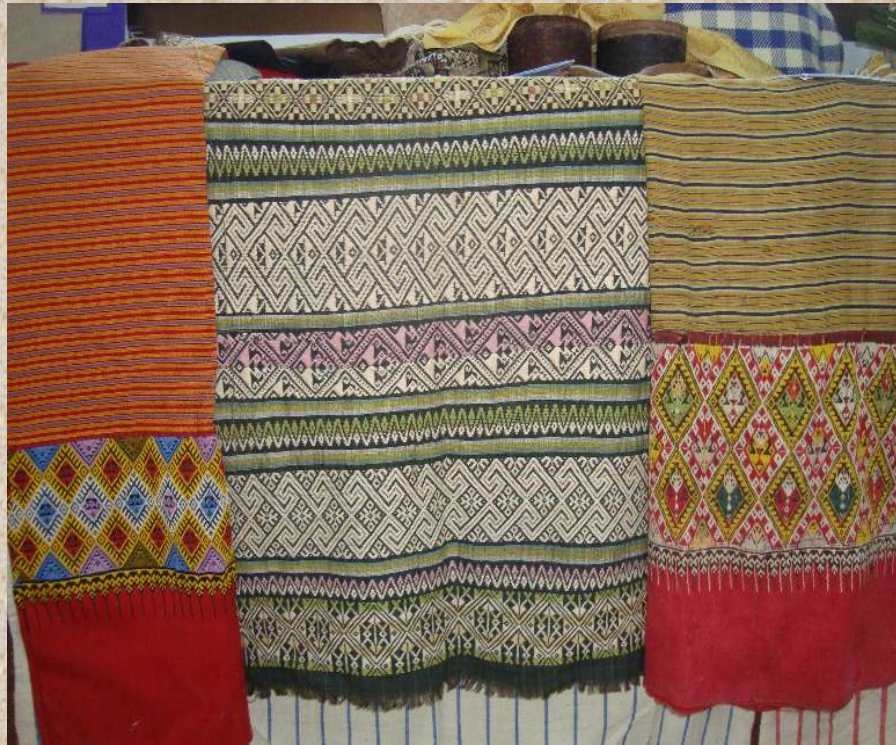

ภาพที่ 12 ผ้าพันคอ

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่และสำนักศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ประวัติและผลงานบุคลากรผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ เล่ม 3 (เชียงใหม่ : โรงพิมพ์เมือง, 2543), หน้า 48.

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอโดยเต่า 11

ภาพที่ 13 ผ้าซิ่นตีนจก

ภาพที่ 14 ผ้าทอลายหัวใจสัตยา
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

12 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอสวย

ภาพที่ 15 กระเป๋าใส่โทรศัพท์มือถือ

ภาพที่ 16 ผ้ารองจาน

ภาพที่ 17 ผ้าปูโต๊ะ

ภาพที่ 18 ปลอกหมอนอิง
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

ความภาคภูมิใจ¹

ได้รับการคัดเลือกให้ลงใน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในปี 2544 การใช้สีจากธรรมชาติ และได้
ฝากถึงคนรุ่นหลังคือการส่งเสริมและอนุรักษ์ให้คงอยู่ หันมานิยมของไทย อนุรักษ์ไทย

¹ แสงเดือน เปี้ยตัน, เอกสารประกอบการพิจารณาการคัดเลือกศิลปินดีเด่นงานช่างฝีมือด้านการทอผ้า
พื้นเมือง ของนางแสงเดือน เปี้ยตัน อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่, 2545 หน้า 3.

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า 13

การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในชุมชน¹

พ.ศ. 2536 ได้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นวิทยากรวิชาชีพและกลุ่มสนใจ รุ่นที่ 1/2536 ระหว่างวันที่ 25 สิงหาคม 2536 ถึง วันที่ 26 สิงหาคม 2536 ณ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2544 ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานยี่เป็ง อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2544 ให้การสนับสนุนส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน และเครือข่ายวัฒนธรรมอำเภอคอยเต่า โดยสภาวัฒนธรรมอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2547 ได้ผ่านการปรึกษาแนะนำ OTOP – SMEs คลินิก ครบทุกขั้นตอน ในงานกระทรวงอุตสาหกรรมพบผู้ประกอบการ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ณ จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2547 ได้เข้าร่วมสาธิตอาชีพอิสระ วันแนะแนวอาชีพ ปีการศึกษา 2547 ณ โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2548 ได้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการใช้งานระบบโปรแกรมศูนย์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 20-21 มิถุนายน 2548

พ.ศ. 2548 ได้เข้ารับการอบรมหลักสูตร การพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนด้วยอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีสารสนเทศ วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2548 ณ ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2549 ได้ผ่านการอบรมการออกแบบ และพัฒนาลวดลายผ้าทอ เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้าน ระหว่างวันที่ 29 - 31 พฤษภาคม 2549 และวันที่ 1-11 มิถุนายน 2549 ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2549 กลุ่มทอผ้าจากบ้านซั้ง(แปลง 8) ตำบลท่าเตื่อ อำเภอคอยเต่า ได้พัฒนาตนเองตามระบบมาตรฐานงานชุมชนประเภทกลุ่ม/องค์กรชุมชน โดยสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามระบบมาตรฐานงานชุมชนผ่านเกณฑ์การประเมินผล จัดโดยคณะกรรมการบริหารระบบมาตรฐานงานชุมชนจังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2549 ได้รับการอบรมเรื่อง การอบรมวิทยากรชุมชนย้อมสีธรรมชาติ รุ่นที่ 2 จัดโดยศูนย์วิชาการและเทคโนโลยีสิ่งทอพื้นบ้าน (ฝ้ายแกมไหม) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2553 เป็นวิทยากรกิจกรรมค่ายวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ปีการศึกษา 2553 ระหว่างวันที่ 28-29 ตุลาคม พ.ศ. 2553 ณ โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

¹ สัมภาษณ์ นางแสงเดือน เปี้ยตัน, 23 เมษายน 2553 ที่บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

14 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ปัจจุบันเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผ้าทอและผลิตภัณฑ์ผ้าทอของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 19 นางแสงเดือน เปี้ยตัน เป็นวิทยากรเกี่ยวกับเรื่องผลิตภัณฑ์ผ้าทอคอยเต่า

ภาพที่ 20 นางแสงเดือน เปี้ยตัน เป็นวิทยากรเกี่ยวกับการทอผ้าและการทอตุ่ง
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ doy te 15

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. 2538 รางวัลชมเชย การประกวดผ้าขึ้นตีนจกข้อมลีสรรมาชาติ จัดโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ในการประกวดผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไทย

พ.ศ. 2543 เผยแพร่ผ้าทออำเภอคอยเต้าคอลัมน์ เปิดหูเปิดตาการศึกษาออกโรงเรียน หัวข้อ “ผ้าตีนจก” คอยเต้า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ประจำวันที่ 22 กันยายน 2543

พ.ศ. 2543 ได้รับรางวัลชมเชย การประกวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือข้อมลีสรรมาชาติ ในงานนิทรรศการผ้าฝ้าย “ทอเส้นฝ้าย สานเส้นใย ไส้ลีสรรมาชาติ” วันที่ 28 มีนาคม – 2 เมษายน 2543 จัดโดยศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

พ.ศ. 2545 ศิลปินดีเด่นด้านการทอผ้าพื้นเมืองของอำเภอคอยเต้า จังหวัดเชียงใหม่ ถัดสรรผลงานเป็นสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับจังหวัด 3 ดาว

พ.ศ. 2545 ได้รับการเผยแพร่เกี่ยวกับผ้าทอพื้นเมืองสารสัมพันธ์สะเลียมหวานของโรงเรียนคอยเต้าวิทยาคม ฉบับที่ 11 ประจำเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม 2545¹

พ.ศ. 2546 ผ้าลายเกล็ดเต้า โดยนางแสงเดือน เบี้ยตัน ได้รับรางวัลเป็นสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ระดับจังหวัดประจำปี พ.ศ. 2546 ระดับ 3 ดาว ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย จัดโดยคณะกรรมการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2548 กลุ่มทอผ้าฝ้ายคอยเต้า อำเภอคอยเต้า ได้รับรางวัลชมเชย การประกวดผ้าทอพื้นเมือง จัดโดยศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 21 ผ้าทอลายเกล็ดเต้า

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่, ศิลปิน บุคคลและองค์กรที่ดำเนินงานวัฒนธรรม จังหวัดเชียงใหม่. (เชียงใหม่ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่, 2549), หน้า 220.

16 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्य

พ.ศ. 2550 กลุ่มทอผ้าจากบ้านซ่ง(แปลง 8) ได้รับอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนกับผ้าจก มาตรฐานเลขที่ มพช.44/2546 ชนิดเส้นด้ายฝ้าย ออกโดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. 2552 กลุ่มทอผ้าจากบ้านซ่ง (แปลง 8) ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับห้าดาว ประเภท เครื่องแต่งกาย ผ้าจก (ผ้าซิ่นตีนจก เชียงจก) จัดโดย โครงการคัดสรรสุดยอด หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2552

พ.ศ. 2552 ได้รับรางวัลชมเชย การประกวดสุดยอดผ้าฝ้ายทอมือ ในงานเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ เทิดไท้สมเด็จพระแม่ของปวงชนชาวไทย จัดโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2553 ได้รับรางวัลในฐานะสตรีดีเด่นที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง เสียสละและเป็นประโยชน์แก่สังคม เนื่องในวันสตรีสากล ประจำปี 2553 จัดโดย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2553 ได้รับรางวัล เป็นบุคคลส่งเสริมสนับสนุนการแต่งกายด้วยผ้าไทย ประจำปี พุทธศักราช 2553 ของกระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. 2554 ได้รับการคัดเลือกเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นดีเด่น ระดับจังหวัด สาขาหัตถกรรม ในโครงการตลาดนัดภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2554¹

ภาพที่ 22 โล่ประกาศเกียรติคุณ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นดีเด่น
ระดับจังหวัด สาขา
หัตถกรรม
ที่มา: เอื้อมพร หาญสนามยุทธ.
2553

¹ สัมภาษณ์ นางแสงเดือน เบี้ยตัน, 10 มกราคม 2554 ที่บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอ ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 17

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ บ้านแปลง 2 ตำบลมีดกา

ประวัติและผลงานของ นางไหล ทาสม¹

ประวัติ

นางไหล ทาสม เกิดเมื่อวันที่ 3
พฤษภาคม พ.ศ. 2460 เป็นบุตรของนายแดง ทาสม
และนางดี ทาสม

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอ
ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางไหล ทาสม สมรสกับนายปอน ทาสม
(ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) มีบุตรจำนวน 3 คน เป็นผู้ชาย 3 คน

การศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 78 ปี

ผลงาน

1. ผ้าทอลายติดอกน้อย
2. ผ้าทอลายยกปะ
3. การทอหน้าหมอน
4. ผ้าขาวเป็นผืน
5. ผ้าชิ้นลายแข่ง

แนวคิดในการทอผ้า

การทอผ้ามีมาแต่สมัยโบราณ มีการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ จากปู่ย่าตายาย เป็นงานฝีมือ
ที่ละเอียดอ่อน มีลวดลายสวยงาม มีความภาคภูมิใจที่เห็นคนรุ่นหลังให้ความสนใจในงานทอผ้า

ภาพที่ 23 นางไหล ทาสม

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹สัมภาษณ์ นางไหล ทาสม, 2 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอ
ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

18 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ภาพที่ 24 ผ้าทอลายตีดอกน้อย

ภาพที่ 25 การจกหน้าหมอน

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอโดยเต่า 19

ภาพที่ 26 ผ้าทอเป็นผืนสีขาว
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2552

ภาพที่ 27 ผ้าฉิ้นลายขวาง
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

20 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ประวัติและผลงานของ นางสาว ชนนแก้ว¹

ประวัติ

นางสม ชนนแก้ว เกิดเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2469 เป็นบุตรของนายอึ้ง นามวงศ์ และนางขาว นามวงศ์

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางสม ชนนแก้ว สมรสกับ นายแก้วลูน ชนนแก้ว (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) มีบุตรจำนวน 3 คน (ปัจจุบันเสียชีวิตทั้งหมดแล้ว)

การศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 45 ปี

ผลงาน

1. ผ้าทอลายดี
2. ผ้าทอลายยกปะ
3. การทอผ้าปูที่นอนลายธรรมดาและผ้าขาวเป็นผืน
4. ผ้าซิ่นลายแข่ง
5. การทอลูกข่าง

แนวคิดในการทอผ้า

ในสมัยก่อนงานทอผ้าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตในประจำวัน มีจุดประสงค์การทอไว้เพื่อเป็นเครื่องนุ่งห่ม ปัจจุบันงานทอผ้าเริ่มห่างหายไปจากชุมชน คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จักผ้าทอลายต่างๆ ในสมัยโบราณ อยากให้คนรุ่นหลังได้เห็นคุณค่าของผ้าทอ ซึ่งผู้ทอต้องใช้สมาธิ มีใจรัก จึงจะทำให้งานทอผ้าออกมาสวยงามและประณีต

ภาพที่ 28 นางสาว ชนนแก้ว

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นางสาว ชนนแก้ว, 2 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 29 ผ้าทอหลายต่างๆ

ภาพที่ 30 ผ้าปูที่นอนลายธรรมดา

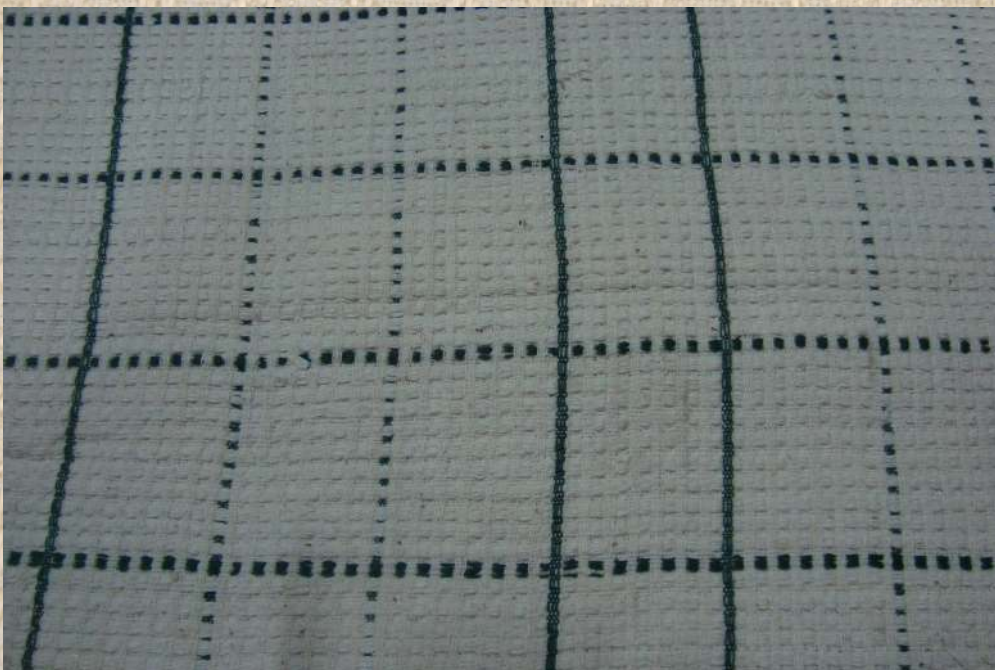
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

22 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ภาพที่ 31 ผ้าทอลายดีดกน้อย

ภาพที่ 32 ผ้าทอลายยกปะ
ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 23

ประวัติและผลงานของ นางดี เเดินฉาย¹

ประวัติ

นางดี เเดินฉาย เกิดเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2471 เป็นบุตรของนายคำ กิตติพูน และนางเอื้อย กิตติพูน

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 88 หมู่ที่ 1 ตำบลมี้ดกา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางดี เเดินฉาย สมรสกับนายคำ เเดินฉาย (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) มีบุตรจำนวน 5 คน

การศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 27 ปี

ผลงาน

1. การทอถุงย่าม
2. การทอผ้าขาวเป็นผืน

แนวคิดในการทอผ้า

อยากให้เยาวชนได้ฝึกการทอผ้า หรือการทอย่าม ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และจะทำให้การทอผ้าไม่สูญหาย มีผู้สืบทอดงานทอผ้าต่อไป

ภาพที่ 33 นางดี เเดินฉาย

ที่มา : เอื้อมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹สัมภาษณ์ นางดี เเดินฉาย, 2 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 88 หมู่ที่ 1 ตำบลมี้ดกา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

24 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ภาพที่ 34 ถุงย่าม

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภาพที่ 35 ผ้าทอสีขาวลายธรรมดา

ภาพที่ 36 ผ้าทอลายธรรมดาที่ย้อมจากสีธรรมชาติ
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

26 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ประวัติและผลงานของ นางชีว ทาธา¹

ประวัติ

นางชีว ทาธา เกิดเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2476 เป็นบุตรของนายอยู่ ไช้แก้ว และนางส้ม ไช้แก้ว

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 67 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางชีว ทาธา สมรสกับนายสม ทาธา มีบุตรจำนวน 2 คน

การศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 24 ปี

ผลงาน

1. การทอผ้าลายติดดอกน้อย
2. การทอผ้าลายติดดอกใหญ่
3. ผ้าขาวเป็นผืน
4. ผ้าพันคอ

แนวคิดในการทอผ้า

มีความภาคภูมิใจที่เห็นเยาวชนให้ความสนใจในการทอผ้าลายต่าง ๆ ของอำเภอดอยเต่า อยากให้โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกงานทอผ้า

ภาพที่ 37 นางชีว ทาธา

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

---

¹ สัมภาษณ์ นางชีว ทาธา, 2 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 67 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ doy te 27

ภาพที่ 38 ผ้าพันคอ

ภาพที่ 39 ผ้าทอลายตีนดอกไม้ใหญ่
ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

28 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ประวัติและผลงานของ นางไหล ชมภู¹

ประวัติ

นางไหล ชมภู เกิดเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2480 เป็นบุตรของนายวงศ์ ปัญญาคำ และนางสา ปัญญาคำ

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
ครอบครัว

นางไหล ชมภู สมรสกับนายพัน ชมภู มีบุตร 8 คน ผู้ชาย 3 คน ผู้หญิง 5 คน

การศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 60 ปี

ผลงาน

1. การทอผ้าลายคี่ดอกน้อย
2. ผ้าทอลายกปะ
3. การทอผ้าชิ้นลายกลั่นคอควาย และลายกะปวง
4. การทอถุงย่าม
5. การทอผ้าพันคอ

แนวคิดในการทอผ้า

งานทอผ้าในสมัยก่อนได้รับการฝึกสอนจากรุ่นปู่ย่าตายาย การทอผ้าเป็นงานที่ใช้เวลาในการทอนาน ผู้ที่จะทอได้ต้องเป็นคนที่มีอดทน มีใจรัก และมีความตั้งใจสูง

ภาพที่ 40 นางไหล ชมภู

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

---

¹ สัมภาษณ์ นางไหล ชมภู, 2 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ doy te 29

ภาพที่ 41 ผ้าทอลายตีดอกน้อย

ภาพที่ 42 ผ้าจีนลายกลั่นคอควาย
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภาพที่ 43 ผ้าจีนลายกระปวง
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

30

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอย

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ บ้านไร่ ตำบลคอยเต่า

ประวัติและผลงานของ นางกาน ปัญญา¹

ประวัติ

นางกาน ปัญญา ไม่ทราบวันที่เกิด เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2471 เป็นบุตรของ นายคำจันทร์ ปุ่มูล และนางสา ปุ่มูล ที่อยู่

บ้านเลขที่ 343 หมู่ที่ 2 ตำบลคอยเต่า อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางกาน ปัญญา สมรสกับ นายนิล ปัญญา มีบุตรจำนวน 5 คน

การศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือ การทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 70 ปี

ผลงาน

1. ผ้าชิ้นลายแซง
2. ผ้าชิ้นตีนจก
3. ถูย่าม
4. การจวนผ้า
5. การเย็บผ้าด้วยมือ

แนวคิดในการทอผ้า

มีความภาคภูมิใจในงานทอผ้าลายโบราณของอำเภอคอยเต่า ได้เรียนรู้สืบทอดมาจาก บรรพบุรุษ จนมีความผูกพันกับงานทอผ้า อยากให้เยาวชนได้สืบทอดการทอผ้าให้คงอยู่ต่อไป

ภาพที่ 44 นางกาน ปัญญา

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นางกาน ปัญญา, 6 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 343 หมู่ที่ 2 ตำบลคอยเต่า อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ doy te 31

ภาพที่ 45 ผ้าชิ้นตีนจก

ภาพที่ 46 ผ้าชิ้นลายแซง

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

32 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ประวัติและผลงานของ นางบุญนง ใจรินทร์¹

ประวัติ

นางบุญนง ใจรินทร์ ไม่ทราบวันที่เกิด เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2498 เป็นบุตรของ นายนิล ปัญญา และนางกาน ปัญญา

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 343 หมู่ที่ 2 ตำบลคอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
ครอบครัว

นางบุญนง ใจรินทร์ สมรสกับ นายศรีนวล ใจรินทร์ มีบุตรจำนวน 2 คน
การศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือ การทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 45 ปี

ผลงาน

1. การทอผ้าเช่น ผ้าชิ้นแฉง ผ้าตีนจก และ ผ้าขาวเป็นฝืน
2. การจั่นผ้าและการเก็บเขาพิม
3. การเย็บผ้าด้วยมือ

แนวคิดในการทอผ้า

รู้สึกดีใจที่ตนเองได้สืบทอดการทอผ้าจาก บรรพบุรุษ อยากให้เยาวชนได้เห็นความสำคัญและร่วมอนุรักษ์ผ้าทอให้คงอยู่กับอำเภอดอยเต่าต่อไป

ภาพที่ 47 นางบุญนง ใจรินทร์
ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2552

ภาพที่ 48 ผ้าขาวเป็นฝืนและ
ผ้าชิ้นลายแฉง
ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นางบุญนง ใจรินทร์, 6 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 343 หมู่ที่ 2 ตำบลคอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 33

ประวัติและผลงานของ นางญานิตา ศรีแก้ว¹
ประวัติ

นางญานิตา ศรีแก้ว เกิดเมื่อวันที่
7 ธันวาคม พ.ศ. 2516 เป็นบุตรของ
นายศรีนวล ไจรินทร์ และนางบุญนง ไจรินทร์
ที่อยู่

บ้านเลขที่ 165 หมู่ที่ 2 ตำบล
ดอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
ครอบครัว

นางญานิตา ศรีแก้ว สมรสกับ
นายประพันธ์ ศรีแก้ว มีบุตรจำนวน 2 คน
การศึกษา

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 8 ปี

ผลงาน

1. การทอผ้าจก
2. ผ้าชิ้นดินจก

แนวคิดในการทอผ้า

อยากให้เยาวชนได้ฝึกเรียนรู้เกี่ยวกับการทอ
ผ้าชิ้นดินจก ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้เวลามากในการทอ
เป็นงานที่มีความละเอียดอ่อน ฝึกความอดทน ฝึกสมาธิ
และนอกจากนี้ยังสามารถสร้างอาชีพที่มีรายได้ดี

ภาพที่ 49 นางญานิตา ศรีแก้ว
ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2552

ภาพที่ 50 ผ้าชิ้นดินจก
ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹สัมภาษณ์ นางญานิตา ศรีแก้ว, 6 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 165 หมู่ที่ 2 ตำบลดอยเต่า
อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

34 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ประวัติและผลงานของ นายรูปานี 'ไหวยะ'¹

ประวัติ

นายรูปานี 'ไหวยะ' เกิดเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2520 เป็นบุตรของ นายจันทร์ดีบ 'ไหวยะ' และนางสาวต๋นคำ สุขเรือน ที่อยู่

บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 7 ตำบลคอยเต่า อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ครอบครัว

สถานะภาพเป็นโสด

การศึกษา

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 9 ปี

ผลงาน

ลวดลายผ้า เป็นลายเชิงจกดั้งเดิมของกลุ่มไทยวน อำเภอคอยเต่า ซึ่งมีลวดลายมากกว่า 300 ลาย เรียกว่า จกน้ำท่วม จกน้ำท่วม มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากดินจกไทยวนแหล่งอื่นๆ ผลงานการทอและผลิตภัณฑ์ผ้าทอคือ เชิงจกหรือดินจก ที่มีมากกว่า 300 ลาย ลายตัวจีน หรือที่เรียกว่า จีนแซงคำหมู่ ซึ่งก็มีลวดลายที่แตกต่างกับแหล่งอื่น การทอลายหน้าหมอน การทอลายผ้าปูที่นอน

แนวคิดในการทอผ้า

มีความภาคภูมิใจจากการทอผ้าดินจกครั้งนี้คือ การเสาะแสวงหาลายผ้าต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหาย เพื่อนุรักษ์และเก็บลายไว้เพื่อการศึกษาต่อไป

ภาพที่ 51 นายรูปานี 'ไหวยะ'
ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นายรูปานี 'ไหวยะ', 6 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 7 ตำบลคอยเต่า อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 52 ลายหน้าหมอน ผ้าตีนจก และผ้าขาวเป็นผืน
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

36 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอย

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ บ้านคอยเต่า ตำบลคอยเต่า

ประวัติและผลงานของ นางอัมพร แดงโน¹

ประวัติ

นางอัมพร แดงโน เกิดเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2496 เป็นบุตรของนายสีมา ตาสอน และนางกลตรี ตาสอน

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 22 หมู่ที่ 6 ตำบลคอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางอัมพร แดงโน สมรสกับนายเนียน แดงโน มีบุตรจำนวน 2 คน

การศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 27 ปี

ผลงาน

1. ผ้าทอลายติดดอกใหญ่ และผ้าทอลายติดดอกน้อย
2. ผ้าทอลายขมุก
3. ผ้าทอลายไกล
4. ผ้าทอลายสอง
5. ผ้าทอลายเกล็ดเต่า
6. ผ้าปูโต๊ะ ผ้าพันคอ
7. ผ้าขาวเป็นผืน และผ้าชิ้นลายแข่ง

แนวคิดในการทอผ้า

อยากให้เยาวชน ได้สืบทอดและร่วมกันอนุรักษ์ผ้าทอให้คงอยู่ตลอดไป

ภาพที่ 53 นาง อัมพร แดงโน

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹สัมภาษณ์ นางอัมพร แดงโน, 6 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 22 หมู่ที่ 6 ตำบลคอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 37

แนวคิดในการทอผ้า¹

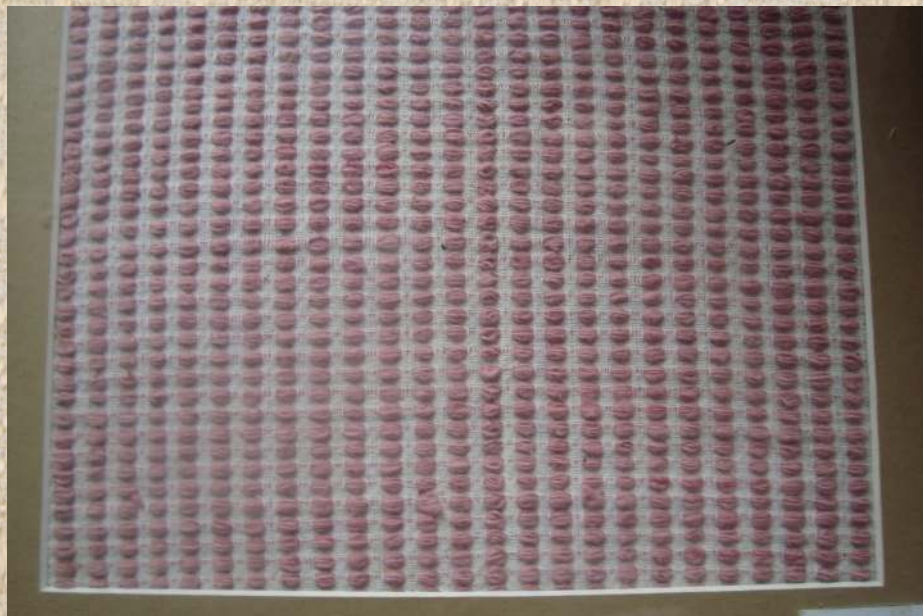
งานทอผ้าเป็นงานที่ต้องมีใจรัก มีความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ จึงจะทำให้ผลงานการทอผ้ามีคุณค่า และอยากให้ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในชุมชน

1. นางอัมพร แดงโน ได้รับการฝึกวิชาการทอผ้าด้วยกี่ จากศูนย์การศึกษาานอกโรงเรียน อำเภอดอยเต่า กระทรวงศึกษาธิการ

2. ปัจจุบันเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการทอผ้าของโรงเรียนชุมชนบ้านดอยเต่า รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. 2547 ผ้าฝ้ายทอพื้นเมืองข้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทอผ้าข้อมสีธรรมชาติ ได้รับคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับสามดาว จากโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี 2547

พ.ศ. 2547 กลุ่มผู้ผลิตทอผ้าข้อมสีธรรมชาติ ได้รับคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับสองดาว จากโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี 2547

ภาพที่ 54 ผ้าทอลายยกมุก

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

---

¹สัมภาษณ์ นางอัมพร แดงโน, 6 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 22 หมู่ที่ 6 ตำบลดอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

38 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ภาพที่ 55 ผ้าทอลายสอง

ภาพที่ 56 ผ้าทอลายดีดอกใหญ่
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 39

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ บ้านโป่งทุ่ง ตำบลโป่งทุ่ง

ประวัติและผลงานของ นางต่อน คำฝั้น¹

ประวัติ

นางต่อน คำฝั้น เกิดเมื่อวันที่ 1

มิถุนายน พ.ศ. 2474 เป็นบุตรของนายมา คำฝั้น

และนางดา คำฝั้น

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 103 หมู่ที่ 5 ตำบลโป่งทุ่ง

อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางต่อน คำฝั้น สมรสกับ

นายศักดิ์ ชัยชมวงศ์ มีบุตรจำนวน 3 คน

การศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่างๆ 20 ปี

ผลงาน

1. ผ้าทอลายเกล็ดเต่า
2. ผ้าทอลายธรรมดา
3. ผ้าซิ่นลายแซง
4. กุญย่าม

แนวคิดในการทอผ้า

การทอผ้าเรียนรู้ไม่ยาก ถ้ามีใจรัก และหมั่นฝึกฝน ตั้งใจในการทอ

ภาพที่ 57 นางต่อน คำฝั้น

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹สัมภาษณ์ นางต่อน คำฝั้น, 8 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 103 หมู่ที่ 5 ตำบลโป่งทุ่ง อำเภอ
ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

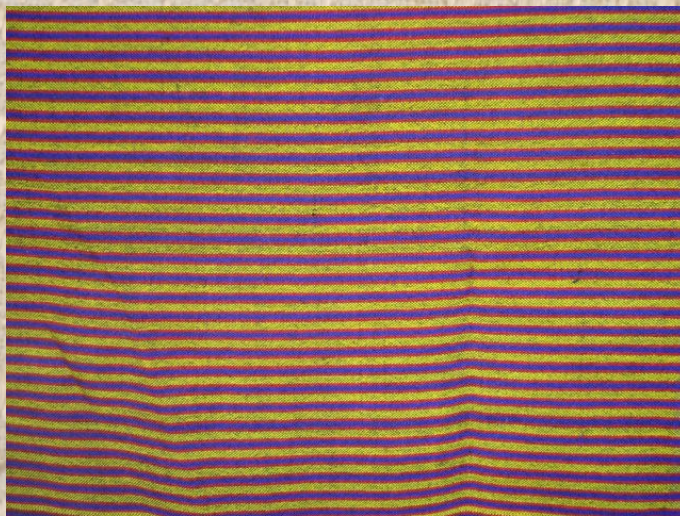
40 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्य

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ'

ได้รับเหรียญทองเกี่ยวกับผ้าทอ จากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่ได้เคยสมัครไว้ที่บ้านแม่บวน และได้เข้าเฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จทอดพระเนตร กลุ่มงานอาชีพ เนื่องในวโรกาสเสด็จเยี่ยมราษฎรชาวอำเภอคอยเต่า ณ บ้านแม่บวนเหนือและแม่บวนใต้ เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2549

ภาพที่ 58 ผ้าทอลายธรรมดา

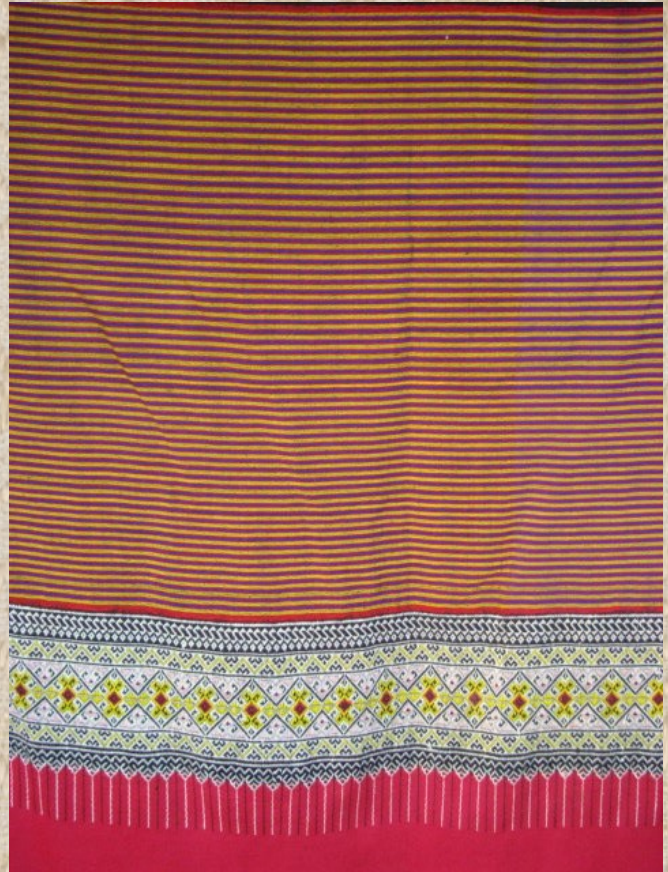
ภาพที่ 59 ผ้าจีนลายแซง

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 41

ภาพที่ 60 ผ้าชั้นตีนจก

ภาพที่ 61 ถุงย่าม
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

42 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอย

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ บ้านสันป่อเย็น ตำบลโป่งทุ่ง

ประวัติและผลงานของ นางหอม พรหมเสน¹

ประวัติ

นางหอม พรหมเสน เกิดเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2484 เป็นบุตรของ นายสม เบ็งคำ และนางทา เบ็งคำ ที่อยู่

บ้านเลขที่ 62 หมู่ที่ 2 ตำบลโป่งทุ่ง อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางหอม พรหมเสน สมรสกับ นายสมบูรณ์ พรหมเสน มีบุตรจำนวน 4 คน

การศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 40 ปี

ผลงาน

1. กุญย่าม
2. ผ้าชิ้นลายแข่งดินดำ

แนวคิดในการทอผ้า

อยากให้คนรุ่นใหม่ ช่วยกันอนุรักษ์และสืบทอดการทอผ้าให้คงอยู่ต่อไป

ภาพที่ 62 นางหอม พรหมเสน
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹สัมภาษณ์ นางหอม พรหมเสน, 8 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 62 หมู่ที่ 2 ตำบลโป่งทุ่ง อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 43

ภาพที่ 63 ถุงย่าม

ภาพที่ 64 ผ้าซิ่นลายแข่งตีนดำ
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

44 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ประวัติและผลงานของ นายดำรงศักดิ์ มีสตัย¹
ประวัติ

นายดำรงศักดิ์ มีสตัย เกิดเมื่อวันที่
21 ตุลาคม พ.ศ. 2532 เป็นบุตรของ
นายวิบูลย์ มีสตัย และนางแก้ว มีสตัย
ที่อยู่

บ้านเลขที่ 62 หมู่ที่ 2 ตำบลโป่งทุ่ง
อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

สถานะภาพเป็นโสด

การศึกษา

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน เขตบางคอแหลม

กรุงเทพมหานคร

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 7 ปี

ผลงาน

1. ผ้าชิ้นดินจก เช่น ลายโคมนกเป็ด ลายหงส์จิ้งนาค ลายคำปู้ง ลายโคมนกน้อยป็นจอน ลายกุดลาว ลายโคมกฤษแจ ลายโคมดอกจุ่มป่า
2. ผ้าชิ้นลายแข่งดินดำและผ้าชิ้นลายแข่งดินแดง
3. หมอนหน้าจก

แนวคิดในการทอผ้า

มีความภาคภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบทอดการทอผ้าให้คงอยู่ตลอดไป อยาก
เชิญชวนให้เยาวชนที่สนใจในงานทอผ้า ได้ฝึกเรียนรู้การทอผ้าลายต่าง ๆ ที่เป็นลายโบราณของ
อำเภอดอยเต่า

ภาพที่ 65 นายดำรงศักดิ์ มีสตัย
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นายดำรงศักดิ์ มีสตัย, 8 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 62 หมู่ที่ 2 ตำบลโป่งทุ่ง อำเภอ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอโดยเต่า 45

ภาพที่ 66 ผ้าชิ้นตีนจก

ภาพที่ 67 ผ้าชิ้นลายแข่งตีนดำ

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

46 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ บ้านหลายแก้ว ตำบลบงตัน

ประวัติและผลงานของ นางสาวแกละ ปู่ดี¹

ประวัติ

นางสาวแกละ ปู่ดี เกิดเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2501 เป็นบุตรของนายดี ปู่ดี และนางปี คำแสน ที่อยู่

บ้านเลขที่ 35 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

สถานะภาพเป็นโสด

การศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่างๆ 10 ปี

ผลงาน

1. การทอกระเป๋
2. การทอผ้ารองจาน
3. การทอย่าม

แนวคิดในการทอผ้า

ผ้าทอกะเหรี่ยงเป็นผ้าทอที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง อยากให้ลูกหลานในหมู่บ้านได้ฝึกเรียนรู้การทอผ้ากะเหรี่ยง เพื่ออนุรักษ์ผ้าทอกะเหรี่ยงให้คงอยู่ตลอดไป

ภาพที่ 68 นางสาวแกละ ปู่ดี
ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

---

¹ สัมภาษณ์ นางสาวแกละ ปู่ดี, 11 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 35 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ doy te 47

การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในชุมชน!

พ.ศ. 2553 กลุ่มทอผ้ากะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว ได้เข้าร่วมสัมมนาผู้ผลิตของสมาคมไทยคราฟท์ ประจำปี 2553 “ตลาดทางเลือกลำหรับงานฝีมือชาวบ้าน” ระหว่างวันที่ 27-30 มีนาคม 2553 รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

ปัจจุบันเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว การเยี่ยมชมธรรมชาติ ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 69 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว (การทอกระเป๋ากะเหรี่ยง)

ภาพที่ 70 การทอผ้าด้วยเอว
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

48 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ ดอย

ดอยเต่า
เชียงใหม่

จังหวัด

ภาพที่ 71 กระเป๋าใบใหญ่

ภาพที่ 72 กระเป๋าสะพาย

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 49

ประวัติและผลงานของ นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด¹

ประวัติ

นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด เกิดเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2518 สถานที่เกิด อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรของนายโหล่ง ปู่เงิน และนางแกละ ปู่เงิน ที่อยู่

บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด สมรสกับ นายจันทร์คำ ปู่เป็ด มีบุตร 3 คน คือเด็กหญิงทิพาพร ปู่เป็ด, เด็กชายวิรัชยุทธ ปู่เป็ด และเด็กหญิงทิพรดา ปู่เป็ด

การศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ และข้อมลืจากธรรมชาติ 25 ปี

ผลงาน

1. การผลิตกระเป๋าสะพายใบเล็กและใบใหญ่
2. การผลิตถุงย่ามขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก
3. การทอผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน
4. การทอเสื่อแผ่นกะเหรียง
5. การทอผ้าชิ้นลายดั้งเดิม เช่น ลายลูกตา ลายสามเหลี่ยม ลายสี่เหลี่ยม ลายกากบาท และลายฟักทอง

ภาพที่ 73 นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ.
2553

¹สัมภาษณ์ นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด, 11 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

50 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

แนวคิดในการทอผ้า¹

งานทอผ้ากะเหรี่ยงมีการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษในอดีตงานทอผ้ามีจุดประสงค์เพื่อทอไว้เป็นเครื่องนุ่งห่ม แต่ในปัจจุบันการทอผ้าสามารถเป็นรายได้เสริมช่วยเหลือครอบครัวให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อยากให้เยาวชนรุ่นใหม่สืบทอดและอนุรักษ์การทอผ้ากะเหรี่ยงไว้ต่อไป

ภาพที่ 74 เสื้อผ้ากะเหรี่ยง

ภาพที่ 75 ผ้าซิ่นกะเหรี่ยงลายดั้งเดิม

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภาพที่ 76 ผ้าพันคอ

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด, 11 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า 51

การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในชุมชน

พ.ศ. 2553 กลุ่มทอผ้ากะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว ได้เข้าร่วมสัมมนาผู้ผลิตของสมาคมไทยคราที่ ประจำปี 2553 “ตลาดทางเลือกสำหรับงานฝีมือชาวบ้าน” ระหว่างวันที่ 27 - 30 มีนาคม 2553

ปัจจุบันเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว การเชื่อมสีธรรมชาติ ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. 2546 ผ้าม่าน โดยนางกัญญารัตน์ ปู่เงิน ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่น ระดับสามดาว ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย

พ.ศ. 2546 ผ้าคลุมเอนกประสงค์ โดยนางกัญญารัตน์ ปู่เงิน ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่น ระดับสามดาว ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย¹

ภาพที่ 77 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว (การทอผ้าพันคอ)

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นางกัญญารัตน์ ปู่เปิด, 11 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

52 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

พ.ศ. 2546 ตุงประดับ โดยนางกัญญารัตน์ ปู่เงิน¹ ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นระดับสามดาว ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย¹

ภาพที่ 78 ตุงประดับ

ภาพที่ 79 ผ้าปูโต๊ะ

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

---

¹ สัมภาษณ์ นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด, 11 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 53

ประวัติและผลงานของ นายจันทร์คำ ปู่เป็ด¹

ประวัติ

นายจันทร์คำ ปู่เป็ด เกิดเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2516 สถานที่เกิด อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรคนที่ 3 ของนายหล้า ปู่เป็ด และนางผัด ปู่เป็ด ที่อยู่

บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นายจันทร์คำ ปู่เป็ด สมรสกับ นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด มีบุตร 3 คน คือ เด็กหญิงทิพาพร ปู่เป็ด, เด็กชายวิรุยุทธ ปู่เป็ด และเด็กหญิงทิพรดา ปู่เป็ด

การศึกษา

ชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนบ้านโห่งวิทยา

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอดอยเต่า

การทำงาน

อาชีพเดิมเป็นชาวไร่ ชาวนา รับจ้าง ปี 2538-2539 ได้นำสินค้าของกลุ่มไปจำหน่ายที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่ไนท์บาร์ซ่าและท่าแพ แต่ไม่ได้รับความสนใจจากร้านค้า เพราะสินค้าส่วนมากเป็นข่ามและผ้าถุง ลวดลายไม่สวยและผ้าที่ทอใช้สีเคมี แต่ได้คำแนะนำจากลูกค้าให้ทำเป็นสิริธรรมชาติ และได้กลับมาพัฒนาสินค้าโดยสิริธรรมชาติคือ สีชมพู ที่เรียกกันเป็นภาษากะเหรี่ยงว่า (โคก) ต่อมาตลาดเริ่มมีคนรู้จักกลุ่มทอผ้าบ้านหลายแก้วมากขึ้นเพราะสินค้าที่ผลิตตรงกับความต้องการของลูกค้า และมีลวดลายที่สวยงามเป็นสิริธรรมชาติ ทางกลุ่มจึงเริ่มขยายและรับสมาชิกเพิ่มขึ้นถึง 30 คน ปี 2540 เริ่มมีโรงจำหน่ายสินค้า ได้รับการสนับสนุนจากพัฒนาชุมชน ต่อจากนั้นเริ่มมีลูกค้าญี่ปุ่น หรือนักท่องเที่ยวเข้ามาดูงานเพิ่มมากขึ้น ส่วนนายจันทร์คำ จะเป็นผู้ประสานงานองค์กรต่าง ๆ และวางแผนในการบริหารงานทางกลุ่ม

ภาพที่ 80 นายจันทร์คำ ปู่เป็ด
ที่มา: เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ.

2553

¹สัมภาษณ์ นายจันทร์คำ ปู่เป็ด, 11 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

54 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอย

ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการสายเกมใหม่ ในการจัดฝึกอบรม และเพิ่มทักษะการจัดการโดย คณะสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับการสนับสนุนในเรื่องการข้อม สีธรรมชาติและการจัดทำบัญชี¹ ในปี 2546-2548 ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน เช่น จาก สภาภาษาไทย นิคมสร้างตนเองเขื่อนภูมิพลคอยเต่า, เจ้าหน้าที่แคนนาดา ,สมาคมโทรกราฟท์ และ ส.ส ผลิตินทรา รักเกษม และในอนาคตกลุ่มจะดำเนินการสร้างเป็นศูนย์การเรียนรู้ผ้าทอกะเหรี่ยง และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับหมู่บ้านเยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้ด้านวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณี ในการทอผ้า และการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

ปัจจุบัน คุณจันทร์คำ ปู่เป็ด เป็นผู้ประสานงานกลุ่มทอผ้าบ้านหลายแก้วในด้านตลาดและ ชำนาญการข้อมสีธรรมชาติของกลุ่มทอผ้า และเป็นวิทยากรมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการ ข้อมสีธรรมชาติ การจัดการธุรกิจผ้าทอ และผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว 25 ปี

ผลงาน

1. ออกแบบการทำกระเป๋าสะพายใบเล็กและใบใหญ่
2. ออกแบบข่ามขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก

เล็ก

3. ออกแบบผ้าปูโต๊ะ ผ้ารองจาน เสื้อผ้ากะเหรี่ยง
4. ออกแบบผ้าชิ้นลายดั้งเดิมมีลายลูกตา ลาย

สามเหลี่ยม ลายสี่เหลี่ยม ลายกากบาท และลายฟักทอง

แนวคิดในการทอผ้า

อยากเห็นเยาวชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และ สืบทอดการทอผ้า การข้อมสีจากธรรมชาติ มีความภาคภูมิใจ ในเอกลักษณ์และลวดลายผ้าทอกะเหรี่ยง รู้สึกดีใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ความรู้แก่เยาวชนและชุมชนในเรื่องผ้าทอ กะเหรี่ยง เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักและหวงแหนในสิ่งที บรรพบุรุษของตนเองได้สร้างสมมา²

ภาพที่ 81 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน การข้อมสีธรรมชาติ

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ กลุ่มทอผ้าบ้านหลายแก้ว, เอกสารข้อมูลตำบลพัฒนาดีเด่น อำเภอคอยเต่า ปี 2547 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนดีเด่น/เศรษฐกิจ แบบพอเพียง , 2547 หน้า 6.

² สัมภาษณ์ นายจันทร์คำ ปู่เป็ด, 11 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า 55

การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในชุมชน¹

พ.ศ. 2548 นายจันทร์คำ ปู่เป็ด ได้รับโล่เกียรติยศที่แสดงว่า ได้ร่วมดำเนินงานและสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2553 กลุ่มทอผ้ากะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว ได้เข้าร่วมสัมมนาผู้ผลิต ของสมาคมไทยคราฟท์ ประจำปี 2553 “ตลาดทางเลือกสำหรับงานฝีมือชาวบ้าน” ระหว่างวันที่ 27 - 30 มีนาคม พ.ศ. 2553

พ.ศ. 2554 นายจันทร์คำ ปู่เป็ด ได้รับเกียรติบัตร เป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนบ้านบงตันด้วยดีเสมอมา

ปัจจุบันเป็นประธานสิ่งทอโครงการฝ้ายแกมไหม, ประธาน OTOP ระดับอำเภอคอยเต่า คณะกรรมการ OTOP จังหวัดเชียงใหม่ , ประธานศูนย์เด็กเล็กบ้านหลายแก้ว, ผู้ประสานงานกลุ่มทอผ้าบ้านหลายแก้ว, รองประธานเครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอำเภอคอยเต่า คุรุภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว การข้อมสิทธิ์มรดกของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 82 นายจันทร์คำ ปู่เป็ด เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของผ้าทอ
กะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นายจันทร์คำ ปู่เป็ด, 11 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

56 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอย

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ¹

พ.ศ. 2548 กลุ่มทอผ้าบ้านหลายแก้ว เป็นกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอ (ผ้าทอกะเหรี่ยง) ในโครงการเพื่อสนับสนุนการพัฒนา และกระจายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ประกาศใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช) ปีงบประมาณ 2548

พ.ศ. 2549 กลุ่มทอผ้าบ้านหลายแก้วได้รับอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนกับผ้าเคหะภัณฑ์ มาตรฐานเลขที่ มผช. 248/2547 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง ผ้าเคหะภัณฑ์ ออกโดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. 2551 กลุ่มทอผ้ากะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับสี่ดาว ในปี พ.ศ. 2552 ประเภทผ้าเครื่องแต่งกาย ผ้าเคหะภัณฑ์ (ปลอกหมอนอิงย้อมสีธรรมชาติ) ของโครงการ คัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2552

พ.ศ. 2553 กลุ่มทอผ้าบ้านหลายแก้ว ได้รับอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนกับผ้าเคหะภัณฑ์ มาตรฐานเลขที่ มผช. 248/2547 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง ผ้าเคหะภัณฑ์ ออกโดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ภาพที่ 83 ปลอกหมอนอิงย้อมสีธรรมชาติ ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับสี่ดาว

ปี พ.ศ. 2552 ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ผ้าเคหะภัณฑ์

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นายจันทร์คำ ปู่เป็ด, 11 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ doy te 57

ภาพที่ 84 โล่เกียรติยศที่ได้ร่วมดำเนินงานและสนับสนุนงานการศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 85 เกียรติบัตรเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนบ้านบงตัน ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

58 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ประวัติและผลงานของ นางสาวศรีเพ็ญ ปู่ไก่อ¹
ประวัติ

นางสาวศรีเพ็ญ ปู่ไก่อ เกิดเมื่อวันที่
5 กันยายน พ.ศ. 2529 เป็นบุตรของ
นายศักดิ์ดา ปู่ไก่อ และนางแดง ปู่เงิน
ที่อยู่

บ้านเลขที่ 64/1 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
ครอบครัว

นางสาวศรีเพ็ญ ปู่ไก่อ สมรสกับ
นายโจ้ คำอ้าย มีบุตรจำนวน 2 คน

การศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 5 ปี

ผลงาน

1. ผ้าทอลายตา
2. ผ้าทอลายเม็ดผักทอง
3. การทอย้อม

แนวคิดในการทอผ้า

อยากให้เยาวชนเห็นคุณค่าของงานทอผ้า
และร่วมกันสืบทอดการทอผ้าให้คงอยู่ตลอดไป

ภาพที่ 86 นางสาวศรีเพ็ญ ปู่ไก่อ
ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2552

ภาพที่ 87 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ
กะเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว
(การทอลูงย้อม)

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2552

¹ สัมภาษณ์ นางสาวศรีเพ็ญ ปู่ไก่อ, 11 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 64/1 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า 59

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ บ้านหนองผักนึ่ง ตำบลบงตัน

ประวัติและผลงานของ นางแสงหล้า จันตะวงส์¹
ประวัติ

นางแสงหล้า จันตะวงส์ เกิดเมื่อวันที่
12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2516 เป็นบุตรของ
นายมุล ตะเป็ง และนางสุแก้ว ตะเป็ง
ที่อยู่

บ้านเลขที่ 99 หมู่ที่ 4 ตำบลบงตัน
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางแสงหล้า จันตะวงส์ มีบุตรจำนวน
1 คน เป็นผู้หญิง

การศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 14 ปี

ผลงาน

1. ผ้าพันคอลายโปรง
2. ผ้าพันคอลายทึบ

แนวคิดในการทอผ้า

งานทอผ้าเป็นงานที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการสืบทอดองค์ความรู้มาจากบรรพบุรุษ
รู้สึกภูมิใจที่ได้สืบทอดการทอผ้าจากปู่ย่าตายาย นอกจากนี้การทอผายังทำให้เรามีอาชีพเสริม
ช่วยเหลือครอบครัวให้มีรายได้เพิ่มขึ้น อยากให้เยาวชนได้ฝึกการทอผ้าเพื่อจะได้อนุรักษ์การทอผ้า
ให้คงอยู่ต่อไป

ภาพที่ 88 นางแสงหล้า จันตะวงส์
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹สัมภาษณ์ นางแสงหล้า จันตะวงส์, 14 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 99 หมู่ที่ 4 ตำบลบงตัน
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

60 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ภาพที่ 89 ผ้าพันคอลายทึบ

ภาพที่ 90 ผ้าพันคอลายโปร่ง
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอคอยเต่า 61

ประวัติและผลงานของ นางพิกุล สอนตา¹
ประวัติ

นางพิกุล สอนตา เกิดเมื่อวันที่
26 ตุลาคม พ.ศ. 2515 เป็นบุตรของ
นายอ้วน ปัญญาจักร และนางเงา ปัญญาจักร
ที่อยู่

บ้านเลขที่ 166 หมู่ที่ 4 ตำบลบงตัน
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัว

นางพิกุล สอนตา สมรสกับ
นายวิเชียร สอนตา มีบุตรจำนวน 2 คน

การศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่างๆ 5 ปี

ผลงาน

1. การทอผ้าพันคอ 6 หลบ

แนวคิดในการทอผ้า

งานทอผ้าทำให้ครอบครัวได้อยู่ร่วมกัน มีรายได้เสริม และยังเป็นการสืบทอดและอนุรักษ์
การทอผ้าคอยเต่าให้คงอยู่ต่อไป

ภาพที่ 91 นางพิกุล สอนตา

ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

---

¹สัมภาษณ์ นางพิกุล สอนตา, 14 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 166 หมู่ที่ 4 ตำบลบงตัน อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

62 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ภาพที่ 92 การทอผ้าพันคอ 6 หลบ

ภาพที่ 93 ผ้าพันคอ

ที่มา : เอ็มพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอยเต่า 63

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอ บ้านแอนใหม่ ตำบลบ้านแอน

ประวัติและผลงานของ นางแสงคำ ตาแก้ว¹ ประวัติ

นางแสงคำ ตาแก้ว ไม่ทราบ
วันที่และเดือนที่เกิด พ.ศ. 2483 เป็นบุตร
ของนายตา ตาแก้ว และนางแก้ว ตาแก้ว
ที่อยู่

บ้านเลขที่ 21 หมู่ที่ 2 ตำบล
บ้านแอน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
ครอบครัว

นางแสงคำ ตาแก้ว สมรสกับ
นายไผ่ ป้อปาลี มีบุตรจำนวน 4 คน

การศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแอนใหม่

การทำงาน

มีประสบการณ์ในการทอผ้าหรือการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ 50 ปี

ผลงาน

1. ผ้าทอลายธรรมดา และผ้าทอลายต่าง ๆ
2. ผ้าทอลายยกไม้
3. ผ้าทอลายสอดไม้
4. ผ้าพันคอ

แนวคิดในการทอผ้า

มีความภาคภูมิใจในการทอผ้า เพราะได้ช่วยเหลือเพื่อนบ้านที่มีความสนใจในการทอผ้า
โดยช่วยฝึกสอนการทอผ้าลายต่าง ๆ ในอนาคตอยากให้เยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการทอผ้าต่าง ๆ
ซึ่งจะเป็นการสืบทอดให้ผ้าทอคงอยู่ต่อไป

ภาพที่ 94 นางแสงคำ ตาแก้ว

ที่มา : เอื้อมพร หาญสนามยุทธ. 2553

¹ สัมภาษณ์ นางแสงคำ ตาแก้ว, 14 พฤษภาคม 2553 ที่บ้านเลขที่ 21 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านแอน
อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

64 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

ภาพที่ 95 ผ้าพันคอลายทึบ

ภาพที่ 96 ผ้าพันคอลายโปร่ง
ที่มา : เอี่ยมพร หาญสนามยุทธ. 2553

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्यเต่า 65

แบบทดสอบหลังเรียน เล่มที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอद्यเต่า
สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว สาระที่ 4 การอาชีพ
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง ข้อสอบมีทั้งหมด 10 ข้อ ให้นักเรียนเลือกกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียง
ข้อเดียว ข้อละ 1 คะแนน รวม 10 คะแนน เวลาสอบ 10 นาที

- บุคคลในข้อใด ที่ได้รับรางวัลชมเชย การประกวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย
ทอมือข้อมสี่ธรรมชาติ งานนิทรรศการผ้าฝ้าย “ ทอเส้นฝ้าย สานเส้นใย ใส่สี่ธรรมชาติ ”
วันที่ 28 มีนาคม - 2 เมษายน 2543 จัดโดยศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
ก. นางลูน ปัญญาณี
ข. นางสมนา เปี้ยตัน
ค. นางไหล ชมภู
ง. นางทองอินทร์ คำหล้า
- บุคคลในข้อใด ที่ได้รับรางวัลกลุ่มผู้ผลิตทอผ้าข้อมสี่ธรรมชาติ ได้รับคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์
ระดับสองดาว จากโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี 2547
ก. นางแสงเดือน เปี้ยตัน
ข. นายจันทร์คำ ปู่เป็ด
ค. นายรूपณี ไหวยะ
ง. นางอัมพร แดงโน
- นางแสงเดือน เปี้ยตัน ได้เรียนรู้การทอผ้าจากใครเป็นคนแรก
ก. นางสมนา เปี้ยตัน
ข. นางไหล ทาสม
ค. นางนิล ถามัง
ง. นางสม ชนนแก้ว

66 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอผดอย

4. ลายผ้าทอลายใดที่ นางแสงเดือน เปี้ยตัน้ได้มีการพัฒนา คิดค้นขึ้นมาใหม่
  - ก. ลายดอกแก้ว ลายกุศขอ
  - ข. ลายลาวแอ้ ลายกุศตาแสง
  - ค. ลายหงส์เครือ ลายกุศลาวหลวง
  - ง. ลายหัวใจสัตยา ลายหงส์ฟ้าอัจฉรา
5. การทอผ้าชิ้นลายกลั่นคอควาย และลายกะปวง เป็นผลงานการทอของใคร
  - ก. นางชีว ทาธา
  - ข. นางไหล ชมภู
  - ค. นางบุญนง ใจรินทร์
  - ง. นางญานิสสา ศรีแก้ว
6. บุคคลในข้อใด ที่ได้รับรางวัลผลิตภัณฑ์ประเภท ผ้าคลุมอเนกประสงค์และผ้าม่าน ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่น ระดับสามดาว ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง ตามโครงการคัดสรรสุดยอด หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2546
  - ก. นายฐาปนี ไหวยะ
  - ข. นางอัมพร แดงโน
  - ค. นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด
  - ง. นางแสงเดือน เปี้ยตัน้
7. บุคคลในข้อใด ที่ได้รับรางวัลศิลปป็นดีเด่น ด้านการทอผ้าพื้นเมืองของอำเภอผดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่ และได้รับการคัดสรรผลงานเป็นสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับจังหวัด 3 ดาว
  - ก. นางแสงเดือน เปี้ยตัน้
  - ข. นางสมนา เปี้ยตัน้
  - ค. นางอัมพร แดงโน
  - ง. นายดำรงศักดิ์ มีสัตย์
8. ผ้าชิ้นลายแข่งดินดำ เป็นผลงานการทอของใคร
  - ก. นางดี เตินฉาย
  - ข. นางแสงคำ ตาแก้ว
  - ค. นางแสงหล้า จันตะวงศ์
  - ง. นางหอม พรหมแสน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอผไท่เต่า 67

9. บุคคลในข้อใด ที่เป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอกระเหรี่ยงบ้านหลายแก้ว การข้อมสี่ธรรมชาติ (การทอกระเป่า) ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
- ก. นางสาวเกลละ ปู่ดี
  - ข. นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด
  - ค. นางสาวศรีเพ็ญ ปู่ไก่อ
  - ง. นายจันทร์คำ ปู่เป็ด
10. บุคคลในข้อใดที่เป็นผู้ประสานงานกลุ่มทอผ้ากระเหรี่ยงบ้านหลายแก้วในด้านตลาดและ ชำนาญการข้อมสี่ธรรมชาติ
- ก. นางสาวเกลละ ปู่ดี
  - ข. นางสาวศรีเพ็ญ ปู่ไก่อ
  - ค. นายจันทร์คำ ปู่เป็ด
  - ง. นางกัญญารัตน์ ปู่เป็ด

68 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

บรรณานุกรม

กลุ่มทอผ้าบ้านหลายแก้ว. (2547). เอกสารข้อมูลตำบลพัฒนาดีเด่น อำเภอดอยเต่า ปี 2547 ตำบล
บงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนดีเด่น/เศรษฐกิจ
แบบพอเพียง เอกสารถ่ายสำเนา.

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่และสำนักศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเชียงใหม่. (2543).
ประวัติและผลงานบุคลากรผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ เล่ม 3.
เชียงใหม่ : โรงพิมพ์มิ่งเมือง.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่. (2549). ศิลปิน บุคคลและองค์กรที่ดำเนินงานวัฒนธรรม
จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่.

แสงเดือน เปี้ยตัน. (2545). เอกสารประกอบการพิจารณาการคัดเลือกศิลปินดีเด่น งานช่างฝีมือ
ด้านการทอผ้าพื้นเมือง ของนางแสงเดือน เปี้ยตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ .
เอกสารอัดสำเนา.

แสงเดือน เปี้ยตัน. (2548). เอกสารประกอบการทอผ้าขึ้นดินจกบ้านซ่ง (แปลง 8).
เอกสารอัดสำเนา.

อังฉรา สโรบล. (2549). ภูมิปัญญาสิ่งทอดอยเต่ากับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวล้านนาใต้.
เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าหอดอยเต่า 69

ผู้ให้ข้อมูล

1. นางไหล ทาสม อายุ 93 ปี บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
2. นางลูน ปัญญามี อายุ 91 ปี บ้านเลขที่ 34 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
3. นางสม ชนนแก้ว อายุ 84 ปี บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
4. นางดี เคนฉาย อายุ 82 ปี บ้านเลขที่ 88 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
5. นางกบ ปัญญา อายุ 82 ปี บ้านเลขที่ 343 หมู่ที่ 2 ตำบลคอยเต่า อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
6. นางสมนา เปี้ยตัน อายุ 81 ปี บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
7. นางต่อน คำฝั้น อายุ 79 ปี บ้านเลขที่ 103 หมู่ที่ 5 ตำบลโป่งทุ่ง อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
8. นางชีว ทาธา อายุ 77 ปี บ้านเลขที่ 67 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
9. นางจันทรา สาระดี อายุ 73 ปี บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
10. นางไหล ชมภู อายุ 73 ปี บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 1 ตำบลมีดกา อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
11. นางทองอินทร์ คำหล้า อายุ 71 ปี บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตื่อ อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
12. นางแสงคำ ดาแก้ว อายุ 70 ปี บ้านเลขที่ 21 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านแอ่น อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
13. นางหอม พรหมเสน อายุ 69 ปี บ้านเลขที่ 62 หมู่ที่ 2 ตำบลโป่งทุ่ง อำเภอคอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่

70 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอผดอย

ผู้ให้ข้อมูล

14. นางอัมพร แดงโน อายุ 57 ปี บ้านเลขที่ 22 หมู่ที่ 6 ตำบลคอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
15. นางบุญนong ใจรินทร์ อายุ 55 ปี บ้านเลขที่ 343 หมู่ที่ 2 ตำบลคอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
16. นางสาวแกละ ปูดี อายุ 52 ปี บ้านเลขที่ 35 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
17. นางแสงเดือน เปี้ยตัน อายุ 47 ปี บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเตือ อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
18. นางพิกุล สอนตา อายุ 38 ปี บ้านเลขที่ 166 หมู่ที่ 4 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
19. นายจันท์คำ ปูเป็ด อายุ 37 ปี บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
20. นางณานิสา ศรีแก้ว อายุ 37 ปี บ้านเลขที่ 165 หมู่ที่ 2 ตำบลคอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
21. นางแสงหล้า จันตะวงศ์ อายุ 37 ปี บ้านเลขที่ 99 หมู่ที่ 4 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
22. นางกัญญารัตน์ ปูเป็ด อายุ 35 ปี บ้านเลขที่ 253 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
23. นายธูปฉี ไหวยะ อายุ 33 ปี บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 7 ตำบลคอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
24. นางสาวศรีเพ็ญ ปูไก่ อายุ 24 ปี บ้านเลขที่ 64/1 หมู่ที่ 3 ตำบลบงตัน อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่
25. นายดำรงศักดิ์ มีสตัย อายุ 21 ปี บ้านเลขที่ 62 หมู่ที่ 2 ตำบลโป่งทุ่ง อำเภอดอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่

ประวัติผู้เรียบเรียง

ชื่อ-สกุล

วุฒิการศึกษา

ว่าที่ร้อยตรีหญิงเอี่ยมพร หาญสนามยุทธ
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม
มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสิริมังคลานุสรณ์
อนุปริญญา (อศศ.) วิชาเอกบริหารธุรกิจ วิทยาลัยครูเชียงราย
ปริญญาตรี (คบ.) วิชาเอกธุรกิจศึกษา วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
ปริญญาตรี (ศษ.บ.) วิชาเอกวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ปริญญาโท (ศษ.ม.) วิชาเอกอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการรับราชการ

11 กรกฎาคม 2537	ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
9 พฤศจิกายน 2538	ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน
1 สิงหาคม 2545	ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
1 เมษายน 2547	ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
1 ตุลาคม 2547	ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
1 ตุลาคม 2549	ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ อันดับ คศ.2 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

72 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอดอย

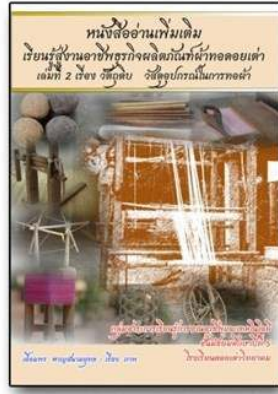
ประสบการณ์ทำงาน

- 2551-2553 ปฏิบัติหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
- 2549-ปัจจุบัน รับผิดชอบงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้
โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

เกียรติประวัติ

- 30 กันยายน 2545 ครูแกนนำ ปฏิรูปการเรียนรู้ จากกรมสามัญศึกษา
- 29 ธันวาคม 2548 ครูต้นแบบโรงเรียนในฝัน โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม
อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านการประเมินจาก
คณะกรรมการโครงการระดับชาติ
- 16 มกราคม 2549 ครูผู้จัดกิจกรรมดีเด่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี เนื่องในวันครู ประจำปีการศึกษา 2548
จากโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม
- 16 มกราคม 2550 ครูดีเด่นด้านพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
จากโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม
- 16 มกราคม 2552 ครูผู้จัดการสอนอย่างมีประสิทธิภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี จากโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม
- 16 มกราคม 2553 ครูดีเด่นด้านไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์
ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ เนื่องในวันครู ประจำปีการศึกษา
2552 จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
- 13 กันยายน 2553 ครูดีเด่นด้านวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี จากโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม
- 26 ตุลาคม 2553 ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี ดีเยี่ยม ประจำปีการศึกษา 2554
จากโรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม
- 8 กรกฎาคม 2554 ครูผู้สอนดีเด่น ประจำปี 2554 จากสำนักงานคุรุสภาเขตพื้นที่
การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรียนรู้ฐานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอผืนเมืองบ้านแปง มีทั้งหมด 8 เล่ม เป็นหนังสือที่ใช้อ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่อง อาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอผืนเมืองบ้านแปง ซึ่งจะให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ประวัติของอำเภอผืนเมืองบ้านแปง ความเป็นมาของผ้าทอผืนเมืองบ้านแปง วัสดุ อุปกรณ์ในการทอผ้า เทคนิคการมัดย้อมและลวดลายผ้าทอผืนเมืองบ้านแปง ผลิตภัณฑ์ผ้าทอผืนเมืองบ้านแปง กระบวนการเรียนรู้ฐานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอผืนเมืองบ้านแปงหลายแห่ง กระบวนการเรียนรู้ฐานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอผืนเมืองบ้านแปง 8 ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าทอผืนเมืองบ้านแปง และการจัดการธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอผืนเมืองบ้านแปง จึงเหมาะสำหรับบุคคลทั่วไป ที่มีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอผืนเมืองบ้านแปง และนอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ เห็นคุณค่าของงานอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์ผ้าทอผืนเมืองบ้านแปง ร่วมอนุรักษ์สืบทอดการทอผ้าของอำเภอผืนเมืองบ้านแปงไว้เป็นมรดกของชาติต่อไป

